

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 31 август – 4 септември 2020 година

- На меѓународните финансиски пазари се намали склоноста за преземање ризик
- Пандемија ковид-19: Натомшно брзо ширење на вирусот во светски рамки
- Франција: Најави за зголемување на фискалната поддршка

И во текот на оваа недела бројот на новозаразени лица од корона-вирусот брзо се зголемуваше. До крајот на неделата, бројот на лица заразени од вирусот во глобални рамки го надмина нивото од 27 милиони, а бројот на починати лица изнесуваше околу 887.305. Притоа, Индија забележа значително голем број случаи на новозаразени лица (на 6 септември бројот на новозаразени лица се искачи над 90 илјади), со што го надмина Бразил и стана втора земја по вкупниот број на заразени лица на светски рамки (4.202.562). Во Европа, динамиката на ширење на корона-вирусот се разликува по земји. Имено, во Франција и Шпанија, може да се забележи дека вториот бран на пандемијата е голем како првиот, додека бројот на нови случаи во Италија и Германија тековно само умерено расте. Во Обединетото Кралство, бројот на новозаразени лица се зголеми најмногу во последните три месеци. Во текот на неделата, портпаролката на Светската здравствена организација (СЗО), Маргарет Харис, изјави дека СЗО не очекува поопсежна вакцинација на светско ниво против ковид-19 до средината на следната година и истакна дека ниту една од потенцијалните вакцини коишто се наоѓаат во напредна (трета) фаза на клинички испитувања досега не покажала јасни знаци за ефикасност од најмалку 50%, колку што е потребно според критериумите на СЗО. Британската фармацевтска компанија „АстраЗенека“ соопшти дека го проширува својот договор со компанијата за клеточна терапија „Оксфорд биомедика“ за масовно производство на потенцијалната вакцина против ковид-19, што би овозможило зголемување на понудените количини од вакцината во САД.

И во текот на оваа недела имаше најави за фискална поддршка во Европа. Имено, премиерот на Франција, Жан Кастекс, изјави дека француската влада планира да ја зголеми фискалната поддршка со план за закрепнување од околу 100 милијарди евра (околу 4% од БДП), со цел домашната економија да го надомести историскиот економски пад во вториот

квартал (од 13,8%) предизвикан од пандемијата на корона-вирусот¹.

Објавените економски показатели за економската активност во еврозоната и во САД, беа во различна насока. Во еврозоната, показателите упатија дека економското закрепнување се одвива побавно. Композитниот индекс ПМИ, според конечниот податок, во август се намали од 54,9 на 51,9 поени, главно поради падот на услужниот подиндекс ПМИ (од 54,7 на 50,5 поени), а потоа и на производниот (од 51,8 на 51,7 поени). Анализирани по земји, композитниот индекс ПМИ во Германија, Франција и Италија се намали од 55,3 на 54,4 поени, од 57,3 на 51,6 поени и од 52,5 на 49,5 поени, соодветно. Во јули, трговијата на мало неочекувано се намали за 1,3% на месечна основа (наспроти пазарните очекувања за раст од 1,5%), по растот од 5,3% во минатиот месец, при пад на продажбите на облека и обувки. Во однос на пазарот на труд, стапката на невработеност се зголеми од 7,7% на 7,9% во јули, но ваквото зголемување беше помало во споредба со пазарните очекувања (8%). Цените на производителите на индустриски производи во текот на истиот месец се намалија за 3,3% на годишна основа главно како одраз на пониските цени на енергијата. Сепак, ваквиот пад беше помал во споредба со претходниот месец кога изнесуваше 3,7%². Ценовните притисоци во еврозоната беа ниски, под влијание на слабата побарувачка. Стапката на инфлација во август, за првпат од мај 2016 година наваму, стана негативна и изнесуваше -0,2%, главно поради пониските цени на енергијата. Базичната инфлација се намали од 1,3% на 0,6% на годишна основа, делумно како одраз на намалувањето на ДДВ во Германија³.

Во САД, водечките показатели за економската активност се движеа во обратна насока, но се задржаа на повисоки нивоа од пред појавата на пандемијата на корона-вирусот. Во тој контекст, услужниот индекс ИСМ за август се намали од 58,1 на 56,9 поени, соодветно, а производниот индекс ИСМ се зголеми од 54,2 на 56 поени, на највисоко ниво од 2018 година. Дефицитот во надворешнотрговската размена во јули се зголеми од 53,5 на 63,6 милијарди САД-долари, во услови на поголем раст на увозот (од 10,9% на месечна основа), во споредба со извозот (8,1%). Порачките за индустријата во текот на истиот месец се зголемија за 6,4% на месечна основа, што упатува

¹ Овој износ како учество во БДП е поголем во споредба со стимулот даден во други европски земји. Ваквиот план ќе биде главно насочен кон поддршка на компаниите во следните две години и од вкупниот износ на фискалната поддршка, 35 милијарди евра ќе бидат насочени кон зголемување на конкурентноста на француската економија, 30 милијарди евра кон промовирање одржливи енергетски политики, а останатите 35 милијарди евра ќе се користат за отворање работни места, обуки и пошироки социјални програми.

² Цените на производителите на индустриски производи бележат годишен пад од август 2019 година, наваму. Во мај падот беше најизразен и изнесуваше 5% на годишна основа, и од тогаш наваму, забавува.

³ Анализирани по земји, стапката на инфлација во Германија и Италија се намали од 0,5% на -0,1%, и од 0,8% на -0,5%, соодветно.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 31 август – 4 септември 2020 година

на закрепнување на производствениот сектор. Растот на бројот на новоотворени работни места во приватниот сектор забави во август, од 1,73 на 1,37 милиони (умерено под очекувањата од 1,4 милиони), во услови на исцрпување на ефектите од фискалниот стимул на владата. Сепак, во услови на понатамошен раст на новоотворените работни места, стапката на невработеност се намали од 10,2%, на 8,4%, додека просечните плати забележаа умерен месечен раст од 0,4%. Според високофреквентните податоци за пазарот на труд, првичните барања за социјална помош во неделата до 29 август се намалија од 1.011.000 на 881.000. Според [извештајот](#) за регионална економска активност во САД (Бежовата книга) економската активност во најголемата светска економија е умерено зголемена, но и понатаму е под нивоата од пред пандемијата предизвикана од ковид-19. Притоа, економијата се соочува со голема неизвесност којашто негативно влијае врз личната потрошувачка и деловните инвестиции.

Во текот на неделата, министерот за финансии на САД, Стивен Мнучин, изјави дека со спикерката на Претставничкиот дом, Ненси Пелоси, се согласиле да работат на краткорочен предлог буџет за да се избегне затворање на владата на 1 октомври (односно неколку недели пред претседателските избори), со што би се овозможило финансирање на владата до декември.

Во *Кина*, водечките показатели за економската активност беа главно поволни. Показателот ПМИ Каишјин за производствениот сектор за август се зголеми, од 52,8 на 53,1 поен (наспроти пазарните очекувања за намалување на 52,6 поени), што упатува на тоа дека индустриската активност во Кина се враќа на нивоата пред пандемијата на корона-вирусот. Од друга страна, услужниот сектор којшто учествува со 60% во вкупната економска активност, во текот на истиот месец умерено се намали од 54,1 на 54 поени, но и покрај тоа се задржа четврти последователен месец над границата од 50 поени, иако во текот на август во услужниот сектор беа отворени најголем број нови работни места од јануари наваму.

Во текот викендот, потпретседателот на Регулаторната комисија за хартии од вредност на Кина, Фанг Шјингаи, се заложи за побрзо отворање на

кинеските пазари на капитал и за продлабочување на реформите за да се привлечат повеќе странски инвеститори.

Трговските односи помеѓу Кина и САД забележаа заострување. Имено, беше објавена информација дека администрацијата на претседателот Доналд Трамп размислува да го стави на црната трговска листа најголемиот кинески производител на полупроводници СММК (Semiconductor Manufacturing International Corp).

Во *Јапонија*, индустриското производство во јули неочекувано се зголеми од 1,9% на 8% на месечна основа (пазарите очекуваа раст од 5,8%), што упатува на закрепнување на производствениот сектор по олеснувањето на мерките против корона-вирусот.

Во текот на неделата беше одржан состанокот за монетарна политика на централната банка на Австралија. На [состанокот](#), централната банка ги задржа референтната каматна стапка и целниот принос на 3-годишните државни обврзници на нивото од 0,25%, соодветно. Финансиските пазари беа изненадени од зголемувањето на обемот на расположливиот кредит со рочност од 3 години, којшто беше воведен во март 2020 година, на нивото од околу 200 милијарди австралиски долари. Користењето на овој инструмент со каматна стапка од 0,25% ќе биде достапно за банките до крајот на јуни 2021 година. Во соопштението за јавност, носителите на монетарната политика потврдија дека тековната поставеност на монетарната политика е соодветна и истовремено се обврзаа дека ќе ги преземат сите потребни чекори за поддршка на работните места, доходот на населението и деловната активност доколку е потребно.

Централната банка на Шведска [најави](#) дека од 14 септември за првпат ќе започне со откуп на комерцијални обврзници (планиран износ од 10 милијарди круни од септември 2020 година – јуни 2021 година), како дел од програмата за квантитативно олеснување, со цел да ги задржи ниските каматни стапки на финансиските пазари. Во последниот период, централната банка инјектира обемна ликвидност во финансискиот систем со цел да го поддржи кредитирањето и да ги ублажи негативните ефекти од пандемијата врз економијата.

Позначајни пазарни движења

На меѓународните финансиски пазари се намали склоноста кон преземање ризик, главно како одраз на натамошното ширење на корона-вирусот и релативно послабите макропоказатели⁴. Во такви услови, на неделна основа беше забележан умерен пад на приносите, речиси низ целата крива на принос во еврозоната. Од друга страна, и покрај трендот на пад на приносите во најголем дел од неделата, сепак, на последниот

⁴ И покрај тоа што берзанските индекси во САД достигнаа историски највисоки нивоа, сепак, во последните два работни дена од неделата, го забележаа најсилниот пад од март наваму, главно како

одраз на продажбите на акциите од технолошкиот сектор од страна на инвеститорите и под влијание на загриженоста за економското закрепнување.

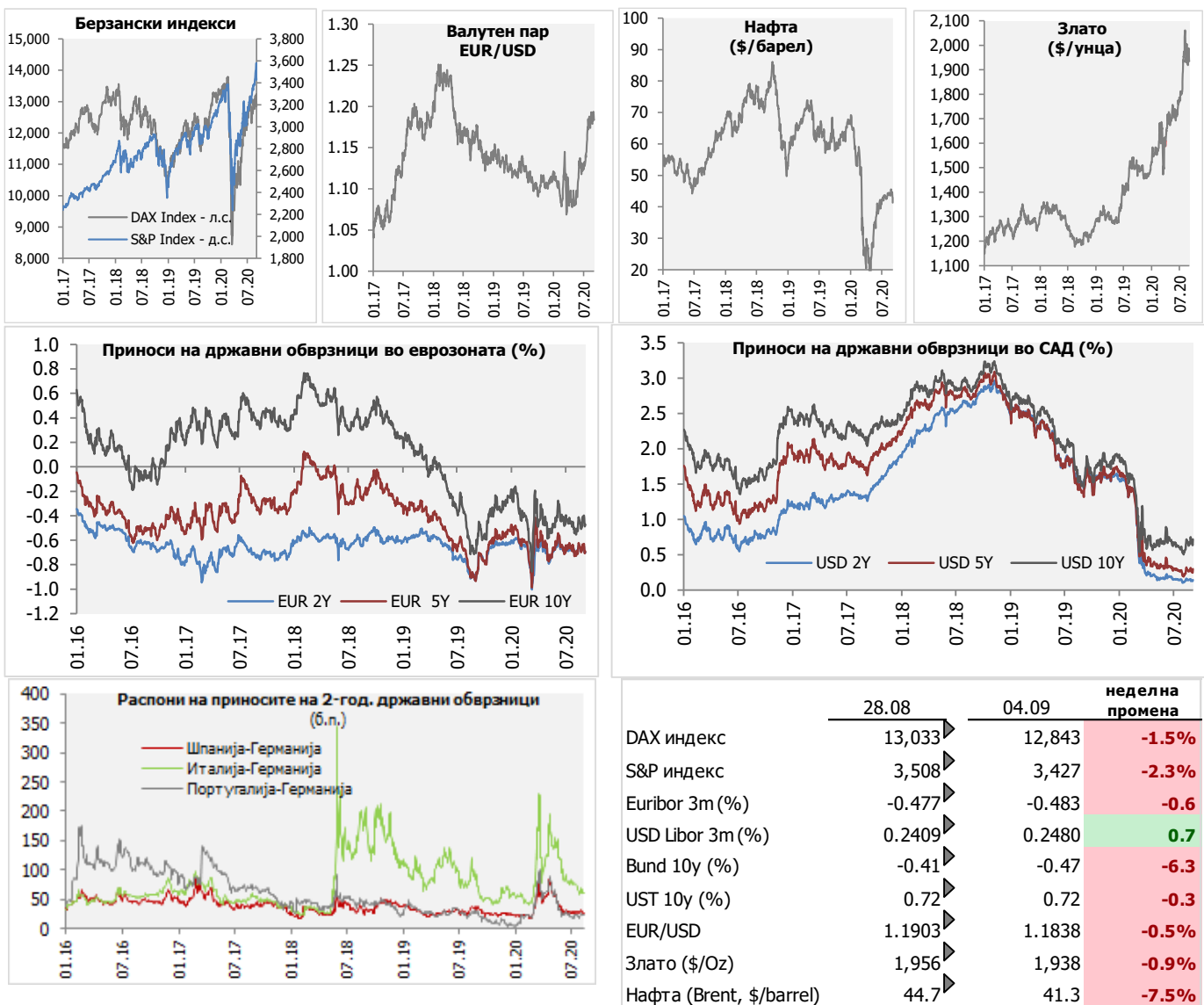

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 31 август – 4 септември 2020 година

работен ден, во услови на објавени поволни показатели за пазарот на труд, беше забележан позначителен раст на приносите во САД, надоместувајќи го целосно падот на приносите во поголемиот дел од неделата, со исклучок на 10-годишните обврзници. Валутниот пар евро-САД-долар привремено се зголеми на 1,20 САД-долари за евро, пред да се сведе под 1,18 САД-долари за евро, под влијание на намалувањето на долгите позиции на инвеститорите во заедничката валута заради остварување профит, изразената загриженост на членови од Советот на ЕЦБ во врска со апрецијацијата на еврото во последните два месеца, како и солидните показатели за пазарот на труд во САД⁵. Цената на нафтата се намали на 41,3 САД-долари за барел, што претставува најниско ниво од јуни наваму, главно откако поради изгледите за бавно економско закрепнување од пандемијата на корона-вирусот се зголеми загриженоста за слабата побарувачка за овој енергент. Цената на златото се намали, главно под влијание зголемената вредност на американскиот САД-долар, подобрите показатели за пазарот на труд и силното закрепнување на производствениот сектор во САД, што доведе до изгледи за закрепнување на најголемата светска економија.

Селектирани пазарни показатели

⁵ Членот на Советот на ЕЦБ, Изабел Шнабел, изјави дека согласно со последните макроподатоци во еврозоната, не согледува потреба за приспособување на монетарната политика. Според неа, депрецијацијата на САД-доларот упатува на подобрување на глобалната трговија, а со тоа и на глобалниот раст.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 31 август – 4 септември 2020 година

	Приноси во еврозоната					Приноси во САД			
	EUR 6M	EUR 2Y	EUR 5Y	EUR 10Y		USD 6M	USD 2Y	USD 5Y	USD 10Y
31.07	-0.57	-0.71	-0.72	-0.52	31.07	0.09	0.11	0.20	0.53
28.08	-0.60	-0.67	-0.65	-0.41	28.08	0.10	0.13	0.27	0.72
04.09	-0.58	-0.70	-0.69	-0.47	04.09	0.11	0.14	0.30	0.72
неделна промена (б.п.)	1.8	-3.5	-4.3	-6.3	неделна промена (б.п.)	1.2	1.6	3.0	-0.3
збирна промена од почетокот на месецот (б.п.)	-1.6	1.3	2.9	5.2	збирна промена од почетокот на месецот (б.п.)	2.5	3.7	9.5	19.0